

Capelletes polítiques

En esdevenir la restauració borbònica a conseqüència de l'esfondrament de la primera República, la monarquia es va veure obligada a donar la sensació que actuava democràticament. Mes com que ni l'ideari de la casa regnant ni de la gent que li feien de suport els convenia aquesta forma de govern, varen crear dues paròdies de partits, liberal i conservador, els quals es turnaven el poder, sense, però, recolzar-se en cap estat d'opinió que els interessos personals de l'espècie teixit caciquil que varen estendre per tot el territori de l'Estat espanyol.

Aquella República, encara que fugissera, va deixar diferents elapsos d'opinió republicana, els quals amb el temps s'anaren aclarint i minvant d'extensió. Una de les ciutats que quedà convertida al republicanisme fou Reus, la qual cosa ha fet que s'hagi ben guanyat el títol de ciutat liberal i republicana.

Els republicans de Reus, com els altres republicans de Catalunya i d'Espanya, es trobaren aïllats i impossibilitats d'articular-se en un partit que pogués fer una oposició seriosa a la monarquia.

No ens proposem escatir els motius pels quals els republicans no varen saber organitzar-se degudament, ens limitem a constatar fets.

Aquest estat de coses va fer que els republicans de Reus s'organitzessin, no amb mires a la política orgànica i general del país, sinó segons les conveniències dels interessos i política local de la ciutat. I així s'explica i no d'altra manera, que a Reus perdurés fins a l'any passat l'única organització possible.

Si fins ara s'explicava l'organització dels partits republicans de Reus, una vegada implantada la República, ja no pot tolerar-se la seva organització particularista i pintoresca, si no es vol caure en certes posicions ridícules i perjudicials per tothom.

Es un deure de tots els homes més o menys influïdors de la política local, d'enfocar la seva actuació de cara a les orientacions generals de la política catalana i prescindir de tot ressabi personal o localista del règim anterior. I si algú d'aquests polítics no sap renovar-

se i actuar d'acord a les necessitats actuals, caldria que els seus components li facilitessin la seva jubilació, per tal d'evitar-nos un perill sempre perturbador, i fins de fer el ridícul moltes vegades.

Reus, no ha d'ésser una excepció dins l'enquadrament de les organitzacions dels partits polítics, i per això cal que les agrupacions polítiques locals responguin a l'ideari de les corrents polítiques de l'època i actuïn disciplinades i coordinades dins d'un organisme superior, sense, però, perdre llur autonomia en la seva actuació local. Amb el ben entès, però, que les qüestions locals no han d'ésser mai el motiu bàsic pel qual visqui cap organització política.

La joventut, d'esperit no d'anys, que sent ànsies de renovació i voldria trobar unes noves estructuracions de partits polítics per tal d'acabar amb aquell oprobí i vil caciquisme del caigut règim, i crear a la vegada, uns instruments de govern per la República, els diem que es fixin amb les corrents ideològiques polítiques actuals, que esbrinin l'orientació dels partits locals, que consultin les seves conviccions i que s'apressin a allistar-se a aquella entitat que reconguin que és més afí al seu ideari.

Si aquestes entitats no responen prou bé a les seves inquietuds, que procurin ingressar-hi també, car amb el seu ingrés li donaran noves injeccions de vida i faran possible que totes elles perdin aquell caire localista per a esdevenir un òrgan viu i útil d'un gran partit.

En un règim de democràcia, és un deure de tot ciutadà, l'intervenir d'una manera activa i continuada en totes les actuacions polítiques, i com que la actuació d'emetre el vot no es practica més que de quan en quan, cal que tot ciutadà estigui afiliat a la seva societat política per tal d'intervenir tots els dies en la vida política del país.

En temps de règims dictatorials sobraven com a ciutadans, car les autoritats pensaven i resolien el que els donava la gana; avui és menester que a la cosa pública, tots hi aportem el nostre gra d'arena.

Si no ho fem així i deixem les qüestions polítiques en mans d'uns quans senyors, com fins ara, des-

ecos

DIVAGACIONS EUTRAPELIQUES EN UNA TARDA DE PLUJA

L'estiu s'acaba. Uns quants ruixats ens avisen, més bé que el full del calendari, que la malura estival està en la seva crisi. Els estiujants fan les maletes i els qui no som estiujants també les fem per tal d'agafar el tren que ens retorni a la vida seriosa.

L'estiu, en efecte, no n'és de seriós. Ara que ha passat, igual que cada any, en sortim lassos i desmenjats, com l'acabar d'una aventura o d'una malaltia infecciosa. Cap allà al Maig, en canvi, ens feiem unes grans il·lusions; el nostre centre de gravetat, que mai és constant, es desplaçava de la reclusa meditació de l'esperit cap a la tirànica dictadura de la carn. Aleshores sentíem anhel de veure'ns la pell tant de temps amagada i, com si fos un espectacle inèdit, la retina s'extasiava amb totes les topografies femenines que la moda, com cada any, ens retallava d'una faïso original i incitant.

Amb les calors de l'estiu, aquest desig és imperiós; el cap no pensa, però els sentits que tenim escampats pel cos es fan més exigents. El ritme de la sang venç a la polaritat de cervell, com dirien els mandarins de la psicologia. I, com en una anticipació del Judici Final, les platges s'omplen d'heliòfils i nudistes, sinó integrals, al menys 95 per cent.

A l'advenir el Setembre s'inicia l'esperada millora de la malaltia hipertèrmica que hem sofert i el centre de gravetat, que fa uns dies era al periheli de la matèria, torna a retrogradar cap als climes anímics de la tardor. Aquest matí grm hem tret una conclusió aclaparant: hem vist que el mar, que durant tres mesos ens havia provist de sensacions, avui *no tenia res de particular*. En tornar a casa hem sentit un goig de tancar la finestra i quedar retrets i aïllats de la promiscuitat estival amb el carrer. Ens trobem bé amb els llibres, els pa-

prés no tindrem cap dret a queixar-nos de males actuacions.

L'home que no s'enquadra en un partit polític no és digne de viure en una democràcia.

pers i l'admòsfera densa del tabac.

Tan sols, de tant en tant, dirigim la mirada a fora per veure passar les dones amb el paraigües, abrigades, amb els primers atreviments de les modes hivernals, també desitjoses de seguir el seu ritme etern d'ensenyar i amagar.

Si, hem passat una malaltia i ara disfrutem de l'agredolç de la convalescència. Respirant l'aire humit d'aquesta tarda, hom se sent tonificat de les febres caniculars. Tot el que ha passat fins fa poc ha estat una broma, com un deliri de febricitant. Fins la República, que és una de les nostres coses més serioses, ha patit sempre d'aquest mal; ha estat fins ara una república d'estiu.

Ja és hora d'acabar les aventures meridionals. Ja és hora de liquidar les aures epilèptiques de les vagues. Ens sembla que amb el fred, sa i tònic, dominarà altre cop el cervell damunt de la ma. Es menester esperar molt encara de una república que no hem vist mai: la sensata República de l'hivern.

GESTUS.

Estirabots

Les carreteres són els braços que s'allarguen amoroses les ciutats que es donen les mans en les cruïlles i aguanten resignadament el massatge violent dels pneumàtics dels autos.

El vent fa bucles amb la pols de les carreteres, dibuixa en l'arena de les platges i reforma la topografia dels deserts. Al so de l'arpa dels cables elèctrics fa dansar les sardanes a les fulles seques en les reconades, insufla, tot volent-les arrabassar les camises dels ciclistes, dona vida a les que hi ha exteses en els terrats, les quals adquireixen, mercès al seu alè, gestes declamàtiques.

El mar posa cabelleres d'algues a les testes cantelludes de les roques costeres que li fan de boixets per teixir randes de bromera.

Un diccionari és l'ossari de les llengües on es conserven els mots — caps de conceptes — amb els quals es componen frases — fundes de pensaments.

EDEIFE